חוץ מפרשת סוטה בלבד רבי יעקב אומר משמו א"חוץ מפרשת סוטה של מקדש מאי בינייהו א"ר ירמיה למחוק לה מן התורה איכא בינייהו והני תנאי כי הני תנאי דתניא ב"אין מגילתה כשירה להשקות בה סוטה אחרת רבי אחי בר יאשיה אומר מגילתה כשירה להשקות בה סוטה אחרת אמר רב פפא דילמא לא היא עד כאן לא קאמר ת"ק התם אלא כיון דאינתיק לשום רחל לא הדרא מינתקא לשום לאה אבל תורה דסתמא כתיבה הכי נמי דמחקינן אמר רב נחמן בר יצחק דילמא לא היא עד כאן לא קאמר רבי אחי בר יאשיה התם אלא במגילה דאיכתוב לשום אלות בעולם אבל תורה דלהתלמד כתיבה הכי נמי ג'דלא מחקינן ורבי אחי בר יאשיה לית ליה ד"כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו אמרי התם [1]וכתב לה אמר רחמנא ה"בעינן כתיבה [2]לשמה הכא נמי [2]ועשה לה מאי עשייה מחיקה: אינה מספקת לשתות עד שפניה [כו']: מני ר"ש היא ו"דאמר מקריב את מנחתה ואח"כ משקה דכמה דלא קרבה מנחתה לא בדקי לה מיא דכתיב [3]מנחת זכרון מזכרת עון אימא סיפא יש לה זכות היתה תולה לה אתאן לרבנן דאי ר"ש האמר ז"אין זכות תולה במים המרים אמר רב חסדא הא מני ר"ע היא דאמר ח"מקריב את מנחתה ואח"כ משקה ובזכות סבר לה כרבנן: והם אומרים הוציאוה וכו': מ"ט דדילמא מתה למימרא דמת אסור במחנה לויה [9]◦ והתניא [10]טמא מת מותר ליכנס למחנה לויה ולא טמא מת בלבד אמרו אלא [11]אפילו מת עצמו שנאמר [4]ויקח משה את עצמות יוסף עמו עמו במחיצתו אמר אביי ט"שמא תפרום נדה למימרא דבעיתותא מרפיא אין דכתיב [5]ותתחלחל המלכה מאד [12]ואמר רב שפירסה נדה והא אנן [13]תנן חרדה מסלקת דמים פחדא צמית ביעתותא מרפיא: יש לה זכות היתה וכו': מני מתני' לא אבא יוסי בן חנן ולא ר"א בן יצחק איש כפר דרום ולא רבי ישמעאל דתניא אם יש לה זכות תולה לה שלשה חדשים כדי הכרת העובר דברי אבא יוסי בן חנן ר"א בן יצחק איש כפר דרום אומר ט' חדשים שנאמר [6]ונקתה ונזרעה זרע ולהלן הוא אומר [7]זרע יעבדנו יסופר זרע [14]הראוי לספר רבי ישמעאל אומר שנים עשר חדש ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר [8]דכתיב להן מלכא מלכי ישפר עליך וחטיך בצדקה פרוק ועויתך במיחן ענין הן

מלכי ישפר עליך וגו'. דניאל אמר לנבוכדנצר כשפתר לו החלום שיהא נוטל מן האנשים והיות עם בהמה וחיה להן מלכא למנס המלך מלכי ישפר עליך עלמי תיטב בעיניך להמיין לעלמי: **וחטיך בצדקה פרוק.** חטאך ע"י לצדקה פדה: **ועויתך במיחן.** ועוונותיך בחניגת הענייה: הן

כתיב וכתב לה מע"ג דנכתבה לשום אשה אחרת לכשר לפוס דיחוי דרב נחמן בר יצחק ג"כ המי דקאמר הכא התם וכתב לה אמר רחמנא מבל הכא לא כתיב ולא כתב ולה כתיב גבי עשייה והא בפרק כל הגט (גיטין דף כד:) מפרש מ"ט פסלינן לכל הני גיטין מי כתיב ונתן ספר כריתות ה"ל למעוטי המיך קמ"ל שנכתב שלא לשום אשה כתב רחמנא וכתב ומי לא כתיב שלא וכתב ה"ל למעוטי התם דלא מיהו כתב לה מבל ים ו ז' נשים לחיהו קל כתב לה כשר כתב רחמנא וכתב לה דממעטינן היו לו שתי נשים וכו' שלמה דממעטי התם מוכתב גרידא היכא דנכתב לשם אשה אחרת וי"ל דשאני התם דלא מהרת מבל הכא לאו יתירא הוא המי וכתב הילכך לא ממעטינהו מיניה שלא היכא דלא מכתיב לשם אשה בעולם כדכתיב וכתב את התולות: **הא** מני ר"ע **היא ובזכות סבר** לה **כרבנן.** פירש ר"י דלשמכן הכי בספרי וירושלמי דהיא דסבר ר' עקיבא זכות תולה דגרסי בירושלמי תני ר' טרפון אומר כל זכרונות שנאמרו בתורה לטובה חוץ מזו שהיא של פורענות אמר לו ר"ע לילו נאמר מזכרת עון ומתק אייתי אומר כדבריך הא מינו אומר מנחת זכרון שלא לטובה מבל מי לא הוי אמר ר"ע בהדיא זכות תולה הוא דסבר לה כרבי דמעלין בקודש ואין מורידין ועד נקבה תשלחו מי שיש לו טהרה במקוה ומת נמי אין לו טהרה במקוה ומ"ש גבי גט וכתב לה לשמה כי היכי דלא דריש ליה גבי סוטה: למימ' דמת אסור לויכנס למחנה לויה. בהר הבית דהא עזרת נשים ושער נקנור לא נתקדשו בקדושת העזרה והרי הן כשאר הבית. ל"ה: וא"ת מאי מקשי' מדרבנן מיהא אסור דהכי אמרי' התם חצר חדשה שחדשו בה דברים הרבה שאין טבול יום וטמא מת נכנס במחנה לויה וגם תנן במס' כלים מקודש ממנו החיל שאין גוים וטמאי מתים נכנסין לשם. וי"ל דיש חלוק בין היכא דאירע לו טומאה קודם שנכנס לשם אז אמרי' דאסור ליכנס במחנה לויה אבל היכא דאירע לו תוך המחנה אז מותר להיות שם דה"נ אמרי' במס' תמיד אירע קרי באחד מהם היה הולך במסיבה לבית הטבילה וכשחזור בא לו אצל אחיו הכהנים: אלא אפי' מת עצמו וק' מאי אפי' אדרבה מת קיל טפי כדאמר (בערובין ק"ד) טמא שרץ שנכנס לעזרה חייב והמכניס שרץ למקדש פטור משום דכתיב מזכר עד נקבה תשלחו מי שיש לו טהרה במקוה ומת נמי אין לו טהרה במקוה וי"ל דפלוגתא דתנאי היא התם. (א"ת יש במינו טהרה במקוה דשרץ כדאמר בפ' דר' עקיבא דיש במינו טהרה במקוה בעי גבי מפץ דהתם איצטריך קרא במפץ לומר דבעי במינו ה"נ כתיב מזכר לך' דבעי במינו). עמו במחיצתו ובמדבר נמי היו ג' מחנות לפנים מן הקלעים מחנה שכינה והלוים יחנו סביב למשכן העדות זה מחנה לויה ומשה לוי היה וקאמר עמי ל"ה: ואשכח קרא דאמר ותני פי' בהארכת זמן כלומר דקרא כתיב כשהב"ה מאריך זמן עד ג' פעמים הלכך הו"ל ג' שנים:

כתיב וכתב לה אע"ג דנכתבה לשום אשה אחרת לכשר לפוס דיחוי דרב נחמן בר יצחק ג"כ המי דקאמר הכא התם וכתב לה אמר רחמנא מבל הכא לא כתיב ולא כתב ולה כתיב גבי עשייה והא בפרק כל הגט (גיטין דף כד:) מפרש מ"ט פסלינן לכל הני גיטין מי כתיב ונתן ספר כריתות ה"ל למעוטי המיך קמ"ל שנכתב שלא לשום אשה כתב רחמנא וכתב ומי לא כתיב שלא וכתב ה"ל למעוטי התם דלא מיהו כתב לה מבל ים ו ז' נשים לחיהו קל כתב לה כשר כתב רחמנא וכתב לה דממעטינן היו לו שתי נשים וכו' שלמה דממעטי התם מוכתב גרידא היכא דנכתב לשם אשה אחרת וי"ל דשאני התם דלא מהרת מבל הכא לאו יתירא הוא המי וכתב הילכך לא ממעטינהו מיניה שלא היכא דלא מכתיב לשם אשה בעולם כדכתיב וכתב את התולות: **הא** מני ר"ע **היא ובזכות סבר** לה **כרבנן.** פירש ר"י דלשמכן הכי בספרי וירושלמי דהיא דסבר ר' עקיבא זכות תולה דגרסי בירושלמי תני ר' טרפון אומר כל זכרונות שנאמרו בתורה לטובה חוץ מזו שהיא של פורענות אמר לו ר"ע לילו נאמר מזכרת עון ומתק אייתי אומר כדבריך הא מינו אומר מנחת זכרון שלא לטובה מבל מי לא הוי אמר ר"ע בהדיא זכות תולה הוא דסבר יוסף פליג ארב פפא דהכא ואומר דשאני גט דאפי' כתב הסופר שם אשה ושם האיש לא מהני אם לא אמר ליה הבעל שיכתוב הגט אבל הכא גבי סוטה אמירת האשה כשרה ומשו"ה אמרינן דכיון דסתמא כתיבא ה"נ דמחקי. אבל ק' דהכא משמע דלהתלמד עדיף יותר ורפ' ברייש פ' כל הגט. אבל ק' מאי האי דקאמר בתר הכי דר' אחא לית ליה כתב לגרש את אשתו ונמלך כו'. והא לא דמי גט לסוטה כדפרי'. וי"ל דמ"מ פריך הכי דכיון דלית ליה לשמה א"כ לא לדרוש נמי גבי גט וכתב לה לשמה כי היכי דלא דריש ליה גבי סוטה: למימ' דמת אסור לויכנס למחנה לויה. בהר הבית דהא עזרת נשים ושער נקנור לא נתקדשו בקדושת העזרה והרי הן כשאר הבית. ל"ה: וא"ת מאי מקשי' מדרבנן מיהא אסור דהכי אמרי' התם חצר חדשה שחדשו בה דברים הרבה שאין טבול יום וטמא מת נכנס במחנה לויה וגם תנן במס' כלים מקודש ממנו החיל שאין גוים וטמאי מתים נכנסין לשם. וי"ל דיש חלוק בין היכא דאירע לו טומאה קודם שנכנס לשם אז אמרי' דאסור ליכנס במחנה לויה אבל היכא דאירע לו תוך המחנה אז מותר להיות שם דה"נ אמרי' במס' תמיד אירע קרי באחד מהם היה הולך במסיבה לבית הטבילה וכשחזור בא לו אצל אחיו הכהנים: אלא אפי' מת עצמו וק' מאי אפי' אדרבה מת קיל טפי כדאמר (בערובין ק"ד) טמא שרץ שנכנס לעזרה חייב והמכניס שרץ למקדש פטור משום דכתיב מזכר עד נקבה תשלחו מי שיש לו טהרה במקוה ומת נמי אין לו טהרה במקוה וי"ל דפלוגתא דתנאי היא התם. (א"ת יש במינו טהרה במקוה דשרץ כדאמר בפ' דר' עקיבא דיש במינו טהרה במקוה בעי גבי מפץ דהתם איצטריך קרא במפץ לומר דבעי במינו ה"נ כתיב מזכר לך' דבעי במינו). עמו במחיצתו ובמדבר נמי היו ג' מחנות לפנים מן הקלעים מחנה שכינה והלוים יחנו סביב למשכן העדות זה מחנה לויה ומשה לוי היה וקאמר עמי ל"ה: ואשכח קרא דאמר ותני פי' בהארכת זמן כלומר דקרא כתיב כשהב"ה מאריך זמן עד ג' פעמים הלכך הו"ל ג' שנים:

חוץ מפרשת סוטה. ותפי' בפ"ת: **משמו.** של ר"מ: **שנמקדש.** של כל סוטה וסוטה: **מאי בינייהו.** כלומר נמאי קמיפלגי בפיזה טעמא: **למחוק לה.** מפרשת סוטה שבספר תורה. לת"ק מחקינן לר' יעקב לא מחקינן: **כי הני תנאי.** דפיקלגו נמי בכתיבה לשמה:

דתניא. מכל נשים לשמה של זו: **אמר רב נחמן וכו'.** מיהו נמי פריך דהני תנאי נלו כי הני תנאי ופריך לעיל גיטף ותיפ ליה נמי דרב פפא ות"ק מיכא למיפרך להאי גיטף ומיכא למיפרך להאי גיטף: **לאבא.** גט לגרש את אשתו ונמלך מלגרשה: **בן עירו.** שמשו כשמו והוא מאותה העיר: **שמי כשמך וכו'.** ומיהו נמי פריך מאחת מנאמו וגט זה רלוי לי תניהו לי ומגרש בו את אשתי: **פסול לזה לגרש בו.** דדרשינן לה לשמה דכתיב וכתב לה ספר כריתות. והכא נמי כתיב ועשה לה ככהן: **מני.** הא דקתני דכיון שנשתתה נגדקת ר"ש היא דאמר מקריב מנחתה ואח"כ משקה דמי לא מקרבה בריפא לא הוה מיבדקה עד שתקרב מנחתה דכתיב מזכרת עון: **הא אמר אין עולה ואין זבוח סולה.** בזמתני' (לקמן ד' כב:): **ר"ע היא.** דאמר לעיל (ד' יט:) משקרב הקומץ אינה יכולה לחזור בה אלמא מקרבי לה קודם שנשתה: **נמחנה לויה.** בהר הבית דהא עזרת נשים וגם שער נקנור לא נתקדשו בקדושת עזרה והרי הן כאלו הן כשאר הר הבית: במדבר ה טו

4. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּע הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם:

שמות יג יט

5. וַתִּבּוֹאֲנָה נַעֲרוֹת אֲסְתֵר וְסָרִיסֶיהָ וַיִּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחֵל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מָרְדֳּכָי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל:

אסתר ד ד

6. וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא

במדבר ה כח

7. זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יִסָּפֵר לָאדֹנָי לַדּוֹר:

תהלים כב לא

8. לָהֶן מַלְכָּא מִלְּכִי יִשְׁפַּר עֲלָךְ וַחֲטָאָךְ בִּצְדָקָה פְּרָק וַעֲוָיָתָךְ בְּמָחַן עֲנָיִן הֵן תְּהֲוָא אַרְכָּה לְשַׁלְוָתָךְ:

דניאל ד כד

תורה אור השלם

1. כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ:

דברים כד א

2. אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְיָ וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

במדבר ה ל

3. וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֶל הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי מִנְחַת קְנָאֹת הִוא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֹן:

במדבר ה טו

4. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּע הִשְׁבִּיעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם:

שמות יג יט

5. וַתִּבּוֹאֲנָה נַעֲרוֹת אֲסְתֵר וְסָרִיסֶיהָ וַיִּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחֵל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת מָרְדֳּכָי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל:

אסתר ד ד

6. וְאִם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע:

במדבר ה כח

7. זֶרַע יַעַבְדֶנּוּ יִסָּפֵר לָאדֹנָי לַדּוֹר:

תהלים כב לא

8. לָהֶן מַלְכָּא מִלְּכִי יִשְׁפַּר עֲלָךְ וַחֲטָאָךְ בִּצְדָקָה פְּרָק וַעֲוָיָתָךְ בְּמָחַן עֲנָיִן הֵן תְּהֲוָא אַרְכָּה לְשַׁלְוָתָךְ:

דניאל ד כד

גליון הש"ס

גמ' והתניא ממא מת. ע' זכחים ד' לג ע"ל תד"ה ובטמאים: **תום'** ד"ה בעיתותא כו' כל הנשים צ"ל האנשים:

מוסף רש"י

חוץ מפרשת סוטה. לפילו בספר תורה, דקסבר אם בא למחוק לה מן התורה מותר (ערובין יג.). של מקדש. מגילה שם). אין סוטה וסוטה (שם). **מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת.** סוטה שנכתבה מגילתה ומחקה טמאה אי ופסולה, אין מגילתה כשרה לסוטה אחרת, אלמא כתיבה לשמה בעינן וס"ס נמי לאין מוחקין לה מן התורה (שם). **כתב לגרש את אשתו ונמלך.** ומזו גו מלגרש אותה (שם וגיטין כד.). **פסול לגרש בו.** אלמא ובתב לה משמע לשמה, הכי נמי כתיב ועשה לה כגני כתיבה, הכא כתיב לה גבי עשייה, עשייה היינו מחיקה (שם). **למחנה לויה.** כל הר הבית מון למותת העזרה (פסחים סז.). עמו. ומשה לוי היה (שם). **ותתחלחל.** נתמהמה חלב גופה (מגילה סו.). **פחדא צמית.** לתלת יולפי כי הכא מפני פחד כרכוש והגיע שעת ונקבה ולא נקבה טהורה שהמרדכי מפלקת הלמים, **ביעתותא מרפיא.** הנהלות פתחום שלמה רוחה או שומע נפהל מרפיא (נדה שא.).